(1449) "**लखि गत्यर्थः**" (I-भ्वादिः-139. सक. सेट्. पर.)

लङ्खकः-ङ्खिका, लङ्खकः-खिका, लिलङ्खिषकः-षिका, लालङ्खकः-खिका; लङ्खिता-त्री, लङ्खयिता-त्री, लिलङ्खिषिता-त्री, लालङ्खिता-त्री; इत्यादीनि समस्तान्यपि रूपाणि भौवादिककङ्कतिवत् (140) ज्ञेयानि।

(1450) "**लग आस्वादने**" (X-चुरादिः-1738. सक. सेट्. उभ.)

'—आसादने' इति **दुर्गः**। '**लक**—' इति **चन्द्रः**। '**लघ**—' इति **केचित्**। लागकः-गिका, लिलागयिषकः-षिका; लागयिता-त्री, लिलागयिषिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिक**काणय**तिवत् (159) ज्ञेयानि।

(1451) "**लगि गत्यर्थः**" (I-भ्वादिः-145. सक. सेट्. पर.)

लङ्गकः-ङ्गिका, लङ्गकः-ङ्गिका, लिलङ्गिषकः-षिका, ललङ्गकः-ङ्गिका; लङ्गिता-त्री, लङ्गयिता-त्री, लिलङ्गिषिता-त्री, लालङ्गिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिक**कङ्कति**वत् (140) ज्ञेयानि। [1]विलगितः-विलङ्गितः।

(1452) "**लगे सङ्गे**" (I-भ्वादिः-785. सक. सेट्. पर.) **घटादिः**।

'—संवरणे' इति **पदमञ्जरी** (7-2-18)।

लागकः-गिका, लगकः-गिका, लिलगिषकः-षिका, लालगकः-गिका; लगिता-त्री, लगयिता-त्री, लिलगिषिता-त्री, लालगिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिक**कखति**वत् (142) ज्ञेयानि। [2]सक्तार्थे लग्नः-लग्नम्। अन्यत्र लगितम्-लगितः इत्येव। [3]लिगुः।

---

1. '**लङ्गिकम्प्योरुपतापशरीरविकारयोः**—' (वा. 6-4-24) इति उपतापार्थे निष्ठायां नलोपः। उपतापो नाम कृच्छ्रप्राप्तिः=मानसं दुःखम्। 'पीडाव्याध्योः **प्रतीपोक्ता** लङ्गिकम्प्योर्नलोपिता। निःस्वो **विलगितो** नित्यं; वातात् विकपिता तनुः॥' इति **प्रक्रियासर्वस्वम्**। एवं क्त्वाप्रत्ययादिषु किन्ङित्प्रत्ययेष्वपि **लगित्वा** इति उपतापार्थे साधुरिति मन्तव्यम्।

2. निष्ठायाम् '**क्षुब्धस्वान्तध्वान्तलग्न**—' (7-2-18) इति निपातनादिडभावः। निष्ठातकारस्य नत्वं च 'सक्तम्' इत्यर्थे। अनेनैवार्थेन मेषादिलग्नस्यापि सङ्गतिर्द्रष्टव्या। 'ओ लस्जी व्रीडायाम्' इति धातोर्निष्ठायाम् ईदित्वेनेण्निषेधात् 'स्कोः—' (8-2-29) इति सकारलोपे 'ओदितश्च' (8-2-45) इति निष्ठानत्वेऽपि यद्यपि **लग्नम्-लग्नः** इति सिद्ध्येत्; तथापि तस्य धातोर्व्रीडार्थकत्वात् सक्तार्थकत्वलाभार्थं सूत्रेऽत्र निपातनमिति बोध्यम्।

3. लगतीति **लिगु**र्मूर्खः। '**खरुशङ्कुपीयुनीलङ्गुलिगु**—' [द. उ. 1-120] इति **कुप्रत्ययः**, उपधाया इत्वं च निपात्यते।